

DE KOR

maandorgaan van
BIOLOGIA MARITIMA

Nederlandse Vereniging van
Zee-aquariumliefhebbers.

(Opgericht: 12 November 1939)

TIJDSCHRIFT VOOR ZEEBIOLOGIE

Jaargang no. 14, Dec. 1964

REDACTIE: H.A.v.Vlimmeren Jr.
Ridder van Doorne Jr.
Balistraat 96
DEN HAAG

Telefoon: 63.97.21/98.60.17

Contributie BM, incl. Abonn.
op de Kor f 15,--

(Giro 27.83.96 t.n.v. Mevr. A.G.W.
van Vlimmeren-Schippers-Den Haag)

Vaste Medewerkers:

Fam. Luteijn : Techn. verzorging
Fam. Hinnens &
Fam.v.d.Let : Expeditie

IN DIT NUMMER o.a.

Congres 1964	191
De natuur in huis	194
Contributiebesluit	195
Dierendepot	195
Schrijfmachinefonds	196
Wiëren in het zee-aquarium	197
De slimme Krab	199
Tip van de maand	200
Periclemenes anthophilus	201
In het KORT	203

van de redactie

Enkele maanden leefden we constant met het congres in onze gedachten. Er moest worden vergaderd, georganiseerd en een dubbel dik nummer van DE KOR worden verzorgd. Een nummer dat niet alleen dik was maar ook artikelen van uitstekende kwaliteit bevatte.

Alles is nu achter de rug, maar het congres zal nog lang voortleven want we hebben daar veel kennis en kenissen opgedaan, waar we hopelijk nog lang genoeg van zullen beleven.

Ondanks het feit dat het speciale jubileumnummer van DE KOR veel energie en kopij heeft gekost zijn wij reeds thans bezig met de voorbereiding van de nummers van 1965.

Het is vrijwel zeker dat in 1965 twee speciale nummers zullen verschijnen en wel in April en Juli/Aug.

Wij hebben reeds de inhoud van beide nummers, het belooft weer iets bijzondere te worden en we raden U derhalve aan om er voor te zorgen dat U deze nummers niet mist.

U begrijpt waarschijnlijk dat het regelmatig uitbrengen van een zo gevarieerd mogelijke KOR veel vraagt van de voorraad kopij. Gelukkig hoeven we bij BM niet voor elk nummer weer opnieuw kopij te vragen, we behoeven dat slechts eenmaal per jaar te doen. Meestal is het zo dat in de zomer de aanvoer van kopij vrijwel geheel stil staat om dan in de herfst langzaam op gang te komen. Dit jaar is dat vermoedelijk door de inspanning in verband met het congres niet gebeurd en daardoor is de voorraad kopij thans bedenkelijk klein.

Wij vertrouwen er op dat ook dit jaar onze leden weer zullen medewerken aan het aanvullen van onze voorraad kopij. Vooral artikelen inzake aquariumtechniek en aquariumwaarnemingen zijn van harte welkom.

LEDEN WERVING

Tijdens en direct na het congres hebben we weer een flink aantal leden mogen inschrijven. Juist nu over enkele weken de jaargang 1965 van start gaat, zou het prettig zijn om

deze stijgende lijn in het ledental voort te zetten. Nieuwe leden kunnen vanaf het begin van de nieuwe jaargang over DE KOR beschikken.

Wij starten derhalve in dit nummer een grote ledenwerf-actie, waarbij wij onze leden willen opwekken om een nieuw lid te maken of ons te voorzien van adressen van belangstellenden die dan door ons secretariaat zullen worden voorzien van een proefnummer van DE KOR en documentatie betreffende Biologia Maritima.

Bijgaand zenden wij U een tweetal kaarten waarmee U nieuwe leden en belangstellenden kunt opgeven. De secretaris zal de belangstellenden per omgaande voorzien van de benodigde documentatie. Indien U nog meer kaarten nodig heeft worden U deze op verzoek per omgaande toegezonden.

INHOUDSOPGAVE

Zoals gebruikelijk verschijnt ook dit jaar weer een inhoudsopgave voor de lopende jaargang.

De auteurs krijgen in de loop van Januari zonder meer een exemplaar toegezonden. Leden die over deze inhoudsopgave wensen te beschikken kunnen deze aanvragen bij het secretariaat. Eind Januari wordt de inhoudsopgave dan gratis aan U verzonden. Aanvragen moeten voor 31 januari binnen zijn.

UNIEKE AANBIEDING VOOR DE LEDEN VAN BM

Tijdens het congres heeft ons lid A. Amir te Utrecht aan alle bezoekers van het congres een exemplaar aangeboden van zijn boek "DE WIEREN EN HUN BEWONERS IN HET ZEE AQUARIUM" (zie bespreking elders in dit blad.)

Doordat de auteur zijn werk belangeloos heeft gedaan en bovendien **het stencilen** op voordelige wijze plaatsvindt is het mogelijk geworden om ook aan de leden die het congres niet bezochten, een exemplaar ter beschikking te stellen tegen de prijs van f 2,50 + 50 ct. porto.

Per lid kan slechts een ex. worden besteld. Indien U een exemplaar van dit unieke boek wenst te ontvangen gelieve U f 3,-- over te maken aan de penningmeesteresse onder vermelding van "Boek Amir" (Giro 27.83.96 t.n.v. Mevr. A.v. Vlimmeren-Schippers, - Den Haag)

Vl./RvD

Wij bezochten voor U . . .

JUBILEUMCONGRES BIOLOGIA MARITIMA

Toen we op 14 November vroeg in de morgen de congres zaal inkwamen zagen we achterin een interessante opstelling van vangmateriaal, twee kleine aquaria en een prachtige expositie boeken, moderne, afkomstig van de Openbare Leeszaal in Den Haag en waardevolle antieke boeken, beschikbaar gesteld door ons lid B. Leenart.

Tegen de achterwand hingen enkele panelen waarop met behulp van foto's en ander materiaal de geboorte van DE KOR in beeld werd gebracht.

Bij het binnenkomen in het congresgebouw werden wij verrast met een zware congresmap waarin het Novembernummer van DE KOR en een aantal proefnummers van andere bladen.

Zelfs vonden wij een keurig verpakt monstertje vismeel en een stukje planktonnet dat helaas te klein bleek om een netje van te maken, dat zal dan ook wel niet de bedoeling zijn geweest. We weten nu tenminste waar we dat net kunnen kopen. Het meest waardevolle van de map was wel een boekwerk over zeewieren geschreven door de heer A. Amir te Utrecht. Dit boek wordt elders in dit blad besproken.

Na een gezellige ontmoeting en kennismaking met vele leden opent de voorzitter M. Bot de vergadering met de redevoering welke gedeeltelijk in het Novembernummer van DE KOR staat afgedrukt.

Daarna vertelt hij dat ter gelegenheid van ons 25 jarig jubileum een groot aantal felicitaties is ontvangen van leden en bekenden en o.m. van de National Geographic Society, USA, Alfred Kernan Verlag, Duitsland, Kon. Ned. Natuurhistorische Vereniging, San Francisco Aquarium Society USA.

De voorzitter brengt daarna dank aan het grote aantal mensen dat steeds allerlei werkzaamheden ten behoeve van de vereniging verricht. Vervolgens bespreekt hij de financiële toestand van de vereniging, voor de vele uitgevoerde en geprojecteerde activiteiten ontbreken helaas de nodige middelen en een contributie verhoging zal dus onver-

mijdelijk zijn als we op dezelfde voet verder willen gaan. Na de inleiding van de voorzitter wordt hij zelf het onderwerp van het gesprek als de heer E. Hoog hem hulde brengt namens het bestuur en alle leden van BM. Inzake het toezegde cadeau had de voorzitter nog geen inspiratie, maar hij zegde toe daaropzo spoedig mogelijk terug te komen. Na de heer Hoog komt de heer H.J. Verhoef penningmeester van de Nederlands Bond Aqua Terra op het podium en brengt ook hulde aan de voorzitter en overhandigt hem namens de NBAT een geschenk onder couvert dat met groot enthousiasme werd ontvangen. De voorzitter stelt voor om met de schenking van de NBAT een fonds te stichten voor aankoop van een schrijfmachine. Hij stort zelf voor elk jaar dat hij lid is f 1.-- in het schrijfmachinefonds en roept de leden op zijn voorbeeld te volgen.

Na de lunchpauze volgt een lezing met dia's van de heer H. Compaan over "Vangen en vangplaatsen langs de nederlandse kust", waarbij hij bekende en onbekende excursiegebieden toonde. Direct hierop sloot de lezing aan van de heer B. Leenart, die op dynamische wijze een verslag gaf van "Een dag met de Haagse Werkgroep naar Zeeland". Na de pauze volgden enkele zeer interessante films over het ingraven van de zeepier en de zeemuis. Hoewel de films nogal gespecialiseerd waren, waren ze beslist buitengewoon leerzaam.

Vervolgens zagen we een film die voor het eerst in BM kringen werd vertoond, namelijk een engelse film Between the Tides. In deze film kregen wij een boeiend overzicht van allerlei dieren langs de engelse kust. Op veler verzoek werd deze film tijdens het avondprogramma nogmaals gedraaid. De avond werd gevuld door de heer A.v.d.Nieuwenhuizen die in hoog tempo een groot aantal bijzonder fraaie dia's vertoonde van kleurrijke en vaak zeer zeldzame koraalvissen opgenomen in Artis en enkele andere Europese aquaria. Behalve vissen toonde hij ook enkele andere zeedieren. Hoewel de spreker zich vooraf verontschuldigde over het feit dat hij eigenlijk een zoetwaterman is, vertelde hij voor menigeen allerlei nieuwe dingen.

Na de lezing werd nog wat nagepraat in de hal van het congresgebouw. Op een laat uur werd de eerste dag van het BM congres besloten.

Aangezien op Zondag de weersomstandigheden uitermate slecht waren, moesten we noodgedwongen de voorgestelde kortocht langs het Scheveningse strand laten vervallen.

Hiervoor in de plaats kwam voor een beperkt publiek een lezing van de heer H. Compaan inzake moderne filter- en ozonisatie-technieken in het aquarium. De inhoud van deze lezing gaf ons veel stof tot verder nadenken en ook experimenten en we hopen dat de heer Compaan in de gelegenheid zal zijn om t.z.t. hierover iets in de KOR te publiceren met aanwijzingen hoe wij een dergelijk systeemwerkend bij onze bak kunnen plaatsen.

Vervolgens sprak Dr. I. Kristensen over het biologische onderzoek dat op het ogenblik plaatsvindt bij het Caraïbisch Marien Biologisch Instituut. Na een uiteenzetting over het ontstaan van de koraalriffen by Curacao ging hij in op verscheidene aspecten van territoriumkwesties bij *Pomacentrus fuscus* en het gedrag van de *Opisthognathus aurifrons*, een visje dat bewezen heeft uitstekend geschikt te zijn om in het aquarium te houden. Spreker vertelde dat in het algemeen de Caraïbische vissen door hun minder groot weerstandsvermogen niet zo geschikt zijn als aquariumvis. Een ander nadeel is dat de sterkere soorten nogal duur zijn.

Zondagmiddag kwam de heer Compaan weer voor de zaal met een lezing over "Vangen en vangplaatsen langs vreemde kusten". Deze lezing werd toegelicht met dia's van de spreker, B. Leenart en E. Lagendijk. De laatstgenoemde is een bekende nederlandse Onderwaterfotograaf die bijzonder fraaie dia's van het leven onder de Middellandse zee ter beschikking had gesteld.

Het zondagmiddag programma na de thee werd gevuld met een aantal films. Enkele films over het gedrag van de *Amphiprion* werden toegelicht door de heer F. de Graaf van het Artis aquarium.

We zagen een prachtige film over naaktslakken en een zeer gespecialiseerde film over de ontwikkeling van het vissenei. We werden stil van deze prachtige opnamen en hebben diep respect voor de mensen die kans hebben gezien om deze unieke opnamen te maken.

Nadat de voorzitter het congres besloot met dank aan allen die hun medewerking verleenden, haastte een groot aantal leden zich naar de Maliestraat om het dierendepot van de Haagse Werkgroep te bezichtigen. Daar stond de heer v.d. Let

met zijn mensen gereed met schepnetten, plastic zakken en zuurstof. Binnen een uur was de werkelijk zeer grote voorraad dieren die daar was verdeeld over 20 bakken, vrijwel uitgeput.

Een duidelijk bewijs dat het depot aan een behoefte voldoet. Het congres werd door meer dan 150 mensen bezocht, een record in de geschiedenis van BM. Het geboden programma was gevarieerder dan ooit en de Maandag en Dinsdag daarop lazen we in verscheidene kranten lovende artikelen. Het 25-jarig jubileum van de vereniging Biologia Maritima is op lofwaardige wijze gevierd.

H.A.v.Vlimmeren

TENTOONSTELLING DE NATUUR IN HUIS

Velen zullen zich nog het grote succes weten te herinneren van de tentoonstelling "De Natuur in Huis" welke de laatste jaren rond Kerstmis werd gehouden in de HBS Zuidlarenstraat. De expositie van Biologia Maritima trok daar steeds zeer veel belangstelling, door de verzorgde indruk en de mooie aquaria, boeken en vorig jaar zelfs een prachtige schelpenverzameling.

Ook dit jaar ontvingen wij een uitnodiging om deel te nemen met de toezegging dat wij dit jaar over een grotere expositieruimte kunnen beschikken.

Een aantal leden van de Haagse Werkgroep is al geruime tijd in de weer met de voorbereidingen en nadat tijdens het congres vrijwel de gehele voorraad van het dierendepot werd verkocht worden al weer nieuwe excursies gemaakt om de bakken voor de tentoonstelling te vullen.

Behalve de zeer grote inzending van Biologia Maritima komen nog vele andere verenigingen met mooie inzendingen. Een bezoek aan deze tentoonstelling is beslist de moeite waard.

De tentoonstelling wordt gehouden van 29.12.64 / 4.1.65 in de HBS Zuidlarenstraat 59.

Verdere inlichtingen bij het secretariaat of de Haagse Contactman.

Vl.

CONTRIBUTIEBESLUIT

Tijdens het congres van Biologia Maritima heeft de voorzitter de financiële situatie van de vereniging besproken.

Het kwam duidelijk vast te staan dat door de verhoogde kosten o.m. van papier en porto de contributie verhoging niet langer kan worden vermeden.

De activiteiten van de vereniging nemen in sterke mate toe en hoewel 'zuinigheid een vaste regel is, kunnen van de huidige contributie de lopende en geprojecteerde activiteiten niet langer worden bekostigd.

Met algemene stemmen werd tijdens de bijeenkomst besloten om de contributie met ingang van 1 Januari a.s. vast te stellen op f 15,-- per jaar met uitzondering van studenten en AOW trekkenden waarvoor de contributie f 10,-- zal gaan bedragen.

Nu het nieuwe jaar voor de deur staat zullen wij het op prijs stellen indien U de contributie thans zoudt willen overmaken op girorekening nr. 27.83.96 t.n.v. Mevr. A. van Vlimmeren-Schippers, Den Haag.

Indien U thans gireert bespaart het ons in Februari veel moeite en kosten.

Bij voorbaat hartelijk dank van

De Penningmeesteresse.

DIERENDEPOT

Reeds enkele malen schreven wij in DE KOR over het dierendepot van de Haagse Werkgroep.

Tijdens het congres is een aanvang gemaakt met het afleveren van dieren en op het ogenblik is er reeds weer enige voorraad voor de leden van BM.

Bovendien zullen gedurende de wintermaanden als het weer ons dat toestaat regelmatig excursies worden gemaakt waardoor de voorraad op peil kan worden gehouden.

Inmiddels is ook een prijslijst verschenen die belangstellenden gratis kunnen krijgen van ondergetekende.

Nogmaals maken wij U er op attent dat dieren uitsluitend worden geleverd aan leden van de VERENIGING BIOLOGIA MARITIMA.

T.v.d. Let, Schenkweg 138, Den Haag.

SCHRIJFMACHINEFONDS

Tijdens het jubileumcongres van Biologia Maritima werd ons door de NBAT een geschenk onder couvert aangeboden. De penningmeester van de NBAT de heer H.J. Verhoef die het cadeau overhandigde had reeds eerder gehoord dat er in de vereniging ernstig behoefte bestaat aan een goede schrijfmachine, o.m. geschikt voor het uittikken van de stencils voor de KOR. In zijn toespraak zei hij o.m. dat hij hoopte dat het cadeau van de NBAT voldoende zou zijn voor meer dan een enkele toets van de schrijfmachine. Wij dachten dat het wel juist zou zijn om met het geschenk van de NBAT een speciaal fonds te ~~openen~~ voor het aanschaffen van een schrijfmachine.

Zo'n fonds moet natuurlijk groeien en hoewel een goede schrijfmachine beslist niet goedkoop is, kan het toch mogelijk zijn om al in korte tijd in het bezit van die machine te geraken.

Er werd mij namelijk gesuggereerd dat indien elk lid, voor elk jaar dat hij lid van BM is, f 1,-- in dit fonds stort, de machine direct gekocht kan worden.

Tijdens het congres viel dit voorstel in goede aarde en werd door enkele leden spontaan verder gebouwd aan dit fonds.

Wij roepen nu alle leden op om, indien ze aan dit fonds willen medewerken, op de girorekening van de vereniging evenveel guldens te storten als ze lid zijn van BM.

Het gironummer is 27.83.96 t.n.v. Mevr. A.G.v. Vlimmeren-Schippers te Den Haag. Gelieve er bij te vermelden:

Schrijfmachinefonds.

Helpt allen mede om deze actie tot een groot succes te maken.

M. Bot - Voorzitter

WEER ZEEDIEREN BESCHIKBAAR!

Elders in dit nummer kunt U lezen dat rond de jaarwisseling wederom de grote tentoonstelling "De Natuur in Huis" zal plaatsvinden.

Op de tentoonstelling staan meer dan 20 aquaria waarvan er meerdere zullen worden gevuld uit het dierendepot van de Haagse Werkgroep. Hiervoor vinden in de maand December

enkele vangexcursies plaats.

Ook zullen dieren die wij niet zelf kunnen vangen in Den Helder worden besteld.

Het is de bedoeling van de Haagse Werkgroep om Woensdagavond 6 Januari 1965 na 8 uur de voorraad dieren van de tentoonstelling tegen lage prijzen aan de leden te verkopen.

Reeds tijdens de tentoonstelling kunt U dieren voor U laten reserveren. U dient daarbij te bedenken dat degene die het eerst komt de eerste keuze heeft. Wendt U tot de "bemanning" van de stand.

In verband met de wintermaanden zal na Januari de aanvoer van dieren waarschijnlijk erg klein zijn. Maak van deze unieke gelegenheid gebruik.

De Haagse Werkgroep.

B O E K B E S P R E K I N G

DE WIEREN EN HUN BEWONERS IN HET ZEE-AQUARIUM

A.P. Amir

In eigen beheer uitgegeven, 1964

Aangeboden aan de leden-bezoekers van het Biologia Maritima congres ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan van de vereniging.

21 $\frac{1}{4}$ x33 cm; 64 pag; ca. 100 afb., gestencild.

Nabestelling mogelijk voor hen die niet op het Congres 1964 aanwezig waren à f 2,50 per ex. + 50 ct. porto
Alfabetisch register volgt nog.

Ieder van ons heeft zijn eigen manier, om de hobby te beleven. Velen specialiseren zich op een deel van de liefhebberij en een klein aantal tracht de problemen, die de ontplooiing in de weg staan, op te lossen. Om hiermee verder te kunnen komen, zal men spoedig bemerken een bepaalde conceptie van "het zee-aquarium" nodig te hebben. Via de micro-organismen en de wieren tracht Amir een dieper inzicht te verkrijgen in het ingewikkelde en grillige samenlevingskader dat zee-aquariumtheet.

De grootste verdienste van een natuurwet is zijn voorspellend vermogen. De waarnemingen die tot de ontdekking geleid hebben moeten geëxtrapoleerd kunnen worden, zonder dat dit tot onjuistheden leidt. Een grote behoefte tot deze extrapolatie blijkt in Amir's boek. In zijn "verkenning van de problematiek" die hij ons op het jubileum zo onverwacht en royaal in de schoot wierp, laat hij ons zien hoever hij zelf gevorderd is. De aanvechtbaarheden die in zijn werk aanwezig zijn, zullen door hem zelf het eerst aangevochten worden, en het gaat dan ook niet om de feiten die er in staan, maar om de gedachte, de methode, de filosofie. Veel van zijn eigen struikelingen op het pad naar deze eerste mijlpaal tracht hij zijn eventuele navolger te besparen. Van het grootste belang is de houding die de vorser aanneemt ten opzichte van de problemen. Het is vanuit dit standpunt, dat zijn werk door u moet worden doorleefd. Wij zijn hem er dankbaar voor, dat wij de fraaie vrucht van zoveel arbeid zo makkelijk mogen plukken.

H. Compaan.

CUBITAINERS

Degenen die nog willen profiteren van de "Cubitainerdienst" worden verzocht vóór 31 Januari 1965 opgave te doen.

U kent de regels! 1) bestellingen aan postbus 189 Delft 2) gelijktijdige overmaking van f 4,50 per cubitainer op giro 27.83.96 t.n.v. Mevr. A.G.W. van Vlimmen-Schippers te Den Haag. 15 Februari gaan we bestellen wie te laat komt moet weer lang wachten!!!

De Secretaris

WERKGROEPEN OPGELET!!!!

Regelmatig leest U in dit blad berichten van en over de Haagse Werkgroep. Het spreekt natuurlijk vanzelf dat de redactie van DE KOR ook berichten van andere werkgroepen opneemt..... indien die worden ingezonden.

Het volgende artikel is overgenomen uit De Kor van Februari 1940.

DE SLIMME KRAB

Als ge denkt, dat krabben niet met overleg te werk kunnen gaan, dan bedriegt gij U zeer. Lees maar eens wat ik U van een Slimme Krab kan vertellen.

Eens bezocht een visscher met zijn vaartuig de scheepstimmerwerf te Texel en om de oesters, die hij nog in de bun had, levend te houden, legde hij ze in de haven bij zijn schuitje neer. Zoo'n bun, beun of vischkaar is een kistje met gaatjes, die achter de schuit drijft. Nu hadden de oesters in die vischkaar wel geen gebrek aan versch water gehad, maar op den zandigen bodem der haven vonden ze het toch wel zóó aangenaam en daarom lagen ze ook weldra met wijdgeopende schelpen om hun oesterhart eens aan dat lekkere water op te halen.

Nauwlijks hadden de Krabben dat gezien of ze werden belust naar zo'n malsch oestertje. Maar hoe ze te krijgen. Zoodra de oesters maar wat vreemds in de schaal voelen doen ze als een nijptang de schalen dicht en wat er tusschen zit, komt er vooreerst niet uit. Dat schenen de krabben te weten, althans ze bleven er doodbedaard omheen kruipen, doch staken haar scharen niet tusschen die twee lelijke dingen. Eén krab echter, die zeker al erg belust was naar een oestertje, bedacht er wat op. Zij haalt een steentje van ongeveer een centimeter dikte en gooit dat den grootsten oester tusschen de schalen. Knip-knap, daar gaan ze dicht; maar och, een opening van een centimeter blijft er over en juffrouw krab, die wel weet, dat de schalen nu niet verder zullen dicht gaan, steekt de schaar er tusschen en begint te smullen, dat het een aard heeft.

De visscher had echter dit spelletje aangezien en maakte er een einde aan door de oesters maar weer in de vischkaar te doen. Tot eer van de krab moet evenwel worden gezegd, dat men sedert dien dag tot de ontdekking gekomen is, dat zelfs een krab zoo dom niet is als men wel zou zeggen.

H. Bamford.

Tip van de Maand

Tip 1.

Bruisstenen hebben de slechte eigenschap om na verloop van tijd te verstopen door vervuiling of begroeiing, zodat hun capaciteit terugloopt. Alleen maar uitkoken is niet voldoende om de bruissteen weer 100% te laten functioneren. De volgende methode is aanbevelenswaardig. Men plaatst een geëmailleerde maatbeker op het gas, voor de helft gevuld met water en een kwart chloor. Zodra dit mengsel kookt dompelt U de niet gedemonteerde bruissteen onder, en U neemt het uiteinde van de slang (ca. $\frac{1}{2}$ m lang) in de mond. Nu krachtig doorblazen en de steen ondergedompeld houden, hierna voorzichtig het hete chloormengsel in de slang opzuigen, zodra het in de rubberslang zit krachtig uitblazen en dit enkele malen herhalen. Door de krachtige stroming van het chloormengsel zullen alle nadelige sporen in het inwendige van de bruissteen weggespoeld worden. Het spreekt natuurlijk vanzelf dat U met het opzuigen van de chlooroplossing bijzonder voorzichtig moet zijn. U mag dit mengsel beslist niet in Uw mond krijgen vandaar dat we uit voorzorg een halve meter slang aan de bruissteen laten zitten.

Tip 2.

Lezers die in het gelukkige bezit zijn van één of meerdere exemplaren van *Cerianthus* sp. moeten terdege rekening houden met het feit dat de meeste kreeftachtigen en in het bijzonder die soorten welke zijn uitgerust met scharen, aanzienlijke schade kunnen aanrichten aan deze anemonen. Enkele exemplaren die ik in mijn vakantie verzamelde werden in het aquarium lelijk tegetakeld door één enkele zeer kleine heremietkreeft. In de vestigingsperiode zal de anemoon vaak op zoek gaan naar een vestigingsplaats die hem het gunstigst lijkt, zodat de mogelijkheid bestaat dat het achtereinde van de anemoon door de nog niet vastgehechte koker steekt. Bij twee van deze anemonen heeft de kleine heremoetkreeft het weke onderlijf gewoon opengeknipt.

Ook bij goed ingegraven exemplaren blijft de heremiet grote belangstelling aan de dag leggen voor het zichtbare deel van de koker.

Daar we een Cerianthus gewoonlijk niet als heremietenvoer in de bak zetten geven we leden de tip om hun juist, aangeworven exemplaren terdege in het oog te houden.

T.v.d.Let Den Haag.

Noot van de redactie:

In de vakantie verzorgde redacteur Vl. de bakken van zijn Collega RvD. In een klein bakje zat een kleine heremiet en een kleine Cerianthus. Toen de bak 4 dagen zonder toezicht was geweest was de Cerianthus verdwenen. Vermoedelijk is ook hier de heremietkreeft aan het werk geweest.

PERICLEMENES ANTHOPHILUS

In nr. 2, Band 45 van Senckenbergiana Biologica troffen wij een artikel aan dat ons bijzonder pakte.

Meerdere van onze leden houden in hun aquarium diverse soorten Amphiprions, al dan niet met een anemoon samen.

Maar wat zoudt U zeggen van een anemoon met een paar prachtige levende garnaltjes op de tentakels?

Daarvan bestaan verscheidene soorten en in het bovengenoemde nummer beschrijven Dr. L.B. Holthuis en I. Eibl-Eibesfeld de Periclimenes antophilus die door de laatste in Bermuda werd gevangen.

Bij het artikel staan twee uitstekende foto's en enkele tekeningen die een duidelijk beeld van het wonderlijk mooie beestje geven. De gevangen exemplaren vond men op 2-3 m diepte in de anemonen Actinia bermudensis en Condylactis gigantea.

Dr. Holthuis deelde ons i.v.m. dit artikel nog mede dat P. antophilus zeer nauw verwant is aan de poetsgarnaal Periclimenes pedersoni.

Om de P. antophilus in het aquarium te houden zal het waarschijnlijk noodzakelijk zijn om ook de anemoon te houden.

Het is vastgesteld dat vele soorten vissen graag P. antophilus eten, dus moeten we het houden van deze garmaal in een gezelschapsaquarium afraden. Wie heeft er relaties op Bermuda, zodat we er kunnen gaan importeren?

VAN LEEK TOT GOED AQUARIANER

Dit is de titel van een drukwerk dat wij op de jaarmarkt van Leeri mochten ontvangen (Over de Jaarmarkt heeft U meer gelezen in het vorige nummer van DE KOR).

Enkele zoetwaterdeskundigen van de aquariumvereniging Leeri hebben een cursus van 4 avonden voor beginners gegeven en daarna de inhoud van die cursus op papier gezet. Hierdoor is een bijzonder waardevolle beginnersbrochure ontstaan, waarin degene die totaal geen verstand heeft van de kunst van het aquariumhouden, al die vragen beantwoordt krijgt, die in de beginnerspraktijk opkomen. Een dergelijke brochure op het gebied van onze hobby zou ook zeker aan een behoefte voldoen.

VI.

TIJDSCHRIFTEN UIT RUSLAND

Een volledig overzicht van alle in Sovjet Rusland uitgegeven tijdschriften en kranten ontvingen wij van de firma Pegasus Leidsestraat 25, Amsterdam.

In deze indrukwekkende catalogus van 180 pag. vinden wij een zeer groot aantal tijdschriften op het gebied van de biologie.

Deze bladen zijn zonder uitzondering in de Russische Taal. Degenen die belangstelling hebben, kunnen de catalogus bij Pegasus gratis aanvragen of bij de redactie van DE KOR ter inzage krijgen.

VI.

BERICHT VAN DE PENNINGMEESTERESSE

In het laatste nummer van elke jaargang van DE KOR heeft de penningmeesteresse per traditie een klein hoekje om enkele woorden tot U te richten.

Om kosten en onnodig werk te besparen worden alle leden uitgenodigd om hun contributie voor 1965 spoedigst over te maken op girorekening nr. 27.83.96 t.n.v. Mevr. A.G.W. van Vlimmeren Schippers te Den Haag.

Wij vertrouwen er op dat U aan dit verzoek zult voldoen zodat wij dit jaar het uitschrijven van postkwitanties geheel kunnen afschaffen.

In het KOR t

KORAALAFZETTINGEN

G.G. Schor Jr. vermeldt in Nature 201(1964) 1207-1208 het resultaat van seismische onderzoeken op Midway Atoll bij de Hawaii eilanden. Men ging met seismografen de dikte van de koraalbanken aldaar na en vond dat de dikte zeker 65 meter bedroeg, maar misschien ook wel 80 meter!

Hoewel dit al een respectabele dikte was, vond de schrijver dat het nogal meeviel. Want als we ons even realiseren dat de koraalafzettingen bij Eniwetok maar liefst 1½ km de diepte ingaan, valt dit inderdaad in het niet!

KWISPELENDE OGEN

Copilia quadrata houdt er belangwekkende ogen op na. Het diertje, een plankton-kreeftje, behorende tot de Copepoda, is glashelder, 1 mm groot met een staart van 2 mm. Het heeft afgezien van deze staart, ongeveer de vorm van een zeer jong stadium van onze strandkrab, dus nogal vierkant. Reeds in 1880 gaf Exner een beschrijving van Copilia, die door R.L. Gregory, Helen E. Ross en N. Moray na hun hieronder beschreven onderzoek volledig juist werd bevonden. Dit drietal viste met veel inspanning van 200 meter diepte 9 levende Copilia's op (in de golf van Napels). Het microscopisch onderzoek, direct en via film-opnamen, moest snel gebeuren, want men slaagde er niet in de diertjes langer dan 12 uur in leven te houden!

Het doel van het onderzoek vormden de merkwaardige bewegende ogen, waarvan Exner al melding maakte.

Zo'n oog is als volgt gebouwd. Op de plaats, waar bij een krab een oog zit, bevindt zich bij Copilia alleen maar een oog lens, vastgebouwd in de schaal; de rest van het oog bevindt zich ongeveer halverwege in het lichaam en bestaat uit een tweede lens op een oranje-kleurig wandelstok-vormig orgaan, waarvan het langste eind gericht is naar het centrale zenuwstelsel. Dit oranje orgaan, dat men duidelijk in het glasheldere lichaam kan zien zitten, is het lichtgevoelige centrum van het oog. Samen met de tweede lens voert het een soort "kwispelende" beweging uit, vermoedelijk in het optische vlak van de eerste lens.

Copilia heeft twee van deze oogsystemen, die er met enige fantasie uitzien als een soort ingebouwde verrekijker, waarvan de oculairs beurtelings recht vooruit en naar buiten gericht zijn. Het hoe en waarom van deze ogen kon nog niet worden vastgesteld en vormt een bron voor verdere studie. Dit lasen we in Nature, 201(1964) 1166-1168.

ZUURSTOFVERBRUIK

Dat er in een aquarium sneller zuurstofgebrek optreedt naarmate de watertemperatuur hoger is, weet vrijwel iedere aquariumhouder. Twee Japanners Takashi Sano en Reiko Maniwa hebben over de zuurstofbehoefte van de slak Haliothis discus onderzoekingen gedaan. Zij vonden inderdaad, dat de zuurstofbehoefte groter werd indien de watertemperatuur werd verhoogd van 5 tot 25°C. Zij stelden echter bovendien vast, dat de slak minder zuurstof nodig had, als het water ca. 3 x werd verdund met zoetwater, of als het water 0,012 mg ammoniak per liter bevatte, of als het water 1,3 ml zuurstof per liter bevatte.

INSECTEN

Reeds eerder werden hier opmerkingen gemaakt over voedsel en voeding. Hier is weer iets om eens te overpeinzen. In een uittreksel (Biol. Abstr., 45(1964)20467) lasen we onlangs dat Gavrilă, Jurubescu, Moldoveanu en Fodor de invloed onderzochten van de toevoeging van insecten aan het voedsel van kuikens. Zij dienden kleine hoeveelheden insecten, Musca domestica, de huisvlieg en Bombyx mori de zijderups met het voedsel aan een groep kuikens toe, Bombyx als rups en als pop. Ze stelden een duidelijk betere groei vast! De auteurs bevelen op grond van de verkregen resultaten het gebruik van deze suppleties aan de voeding van kuikens sterk aan!

H. van Welzen - Delft.

GETIJTAFELS VOOR NEDERLAND

De nieuwe getijtafel voor Nederland is begin November verschenen. Haast U om Uw exemplaren te bestellen bij de Staatsdrukkerij. Ze zijn zc uitverkocht.

BOEK bespreking

AQUARIUMTECHNIEK, deel 1 en 2

A.O. Janze

14 x 21 cm., deel 1. 79 pag. 8 kl. foto's 50 tek.

deel 2. 104 pag. 8 kl. foto's 47 tek.

Uitgeverij C.A.J.v.Dishoeck - Bussum 1963 f4,90 per deel

Twee voortreffelijke boekjes over aquariumtechniek. Deel 1 gaat over de inrichting en verzorging van het aquarium, deel 2 behandelt de vissen en planten. Alhoewel geen woord over het zee-aquarium wordt geschreven kan ik toch vooral het eerste deeltje aanbevelen. Het is een zeer goede informatiebron voor alles wat met Uw aquarium te maken heeft. De beginners worden wegwijs gemaakt en de gevorderden vinden altijd wel een tip voor eventuele moeilijkheden op te lossen. Diverse probleempjes die ik zelf gehad heb en waarvoor het antwoord niet in boekjes was te vinden, worden hier wel behandeld. De schrijver legt ook steeds de nadruk op het zelf doen- Ook het voeder probleem wordt afdoende behandeld. Het zelfdoen duikt ook op in deel 2 waarin de schrijver een pleidooi houdt voor het inlands aquarium en de voldoening van het zelf vangen van Uw aquariumdieren.

Bij de vissen had ik graag wat meer illustraties gehad.

RvD

SHARKS AND SURVIVAL

Perry W. Gilbert

16 x 24 cm, 578 pag., vele tek-

D.C.Heath & Comp. Boston USA, 1963

De enorme groei in de onderwatersport resulteerde enige tijd geleden reeds in een boek waarin het haaien probleem werd behandeld. Wij hebben dit boek besproken in DE KOR van Jul/Aug 1964. Misschien lijkt het overdreven om reeds nu weer een dergelijk boek te bespreken doch wij willen beslist niet nalaten

cm U attent te maken op Sharks and Survival.

Het boek is door een reeks deskundige auteurs geschreven waarvan de meesten lid zijn van het Shark Research Panel van het American Institute of Biological Sciences. U vindt in dit boek auteurs als Eugenie Clark, Perry W. Gilbo J.L.B. Smith, Bruce W. Halstead.

Meer dan de helft van het boek gaat over gedrag, bouw en verspreiding van haaien. In de laatste honderd pagina's gaat men zeer diep in op de geconstateerde aanvallen van haaien. Er komen zelfs lijsten in voor van alle geconstateerde aanvallen op zwemmers, schepen en schipbreukelingen.

VI.

WIR FOTOGRAFIEREN UNTER WASSER

Martin Rauschert

15 x 22 cm., 80 pag. tekst + 52 pag. foto's
Deutscher Militärverlag - Berlin, DDR 1963

De reden dat we dit boek hier bespreken is niet omdat het wat tekst betreft inzake het onderwaterfotograferen zo belangrijk is. Het technisch gedeelte is wel in orde en zeker leerzaam maar het boekje doet een beetje ouderwets aan. Dit komt hoofdzakelijk omdat men geen melding maakt van de grote massa materiaal die in westeuropa al lange tijd te koop is.

Wat beslist de moeite waard is, is het tweede gedeelte waarin de foto's zijn opgenomen.

In de eerste plaats ziet U hier veel foto's die in zoet water zijn genomen. En dat is naar mijn mening een groot winstpunt. Prachtige opnamen b.v. van een snoek met z'n buit, paling en rivierkreeft, insecten etc. worden veel te weinig gefotografeerd, en dit boekje bewijst dat ze zeker fotogeniek zijn.

VI.

DE opmerkelijke lezer zal het zijn opgevallen dat voor deze KOR 3 verschillende schrijfmachines zijn gebruikt. Hiervoor onze excuses. Achtereenvolgens vielen twee geleende schrijfmachines uit en we besloten om ondanks het verschillende schrift toch door te tikken om DE KOR voor Kerstmis bij U thuis te krijgen. Dat Schrijfmachinefonds is zeker geen gek idee van onze voorzitter! Red.